

посилення науково-теоретичного компоненту у системі професійного навчання юристів, що змінило і раціоналізувало всю систему професійної освіти Великої Британії.

Узагальнюючи викладене вище, можна стверджувати, що професійна освіта у Великій Британії наприкінці XIX характеризувалась традиційно високим професіоналізмом і визначалася посиленою диференціацією. Вона реалізовувалась у школах, коледжах і університетах. Поглиблене опанування знаннями і вміннями зумовлювало можливість досить рано обирати спеціалізацію. Разом з цим диференціація веде до вузької спеціалізації. Та найголовніше те, що на початку XX століття система професійної освіти Великої Британії стала більш упорядкованою, відкрилися безперешкодні шляхи до навчання у навчальних закладах вищого рівня для всіх верств населення.

В подальшому ми передбачаємо здійснити аналіз та узагальнення досвіду Великої Британії з питання професійної підготовки юристів та виявити можливості використання найбільш ефективних ідей досвіду цієї країни у реформуванні сучасної вищої юридичної освіти України.

Використана література

1. Baker, Y.H.. An Introduction to English Legal History. – London, 1990.
2. Briggs, A.. A Social History of England. – London: Penguin Book, 1991.
3. Cornish G. de N. Clark, W.R. Law and Society in England (1750-1950). – London: Penguin Book, 1989.
4. Богодарова Н. К вопросам об образованности в Англии в XIV – перв. пол. XV в. // В книге Европа в средние века. – М., 1972
5. Кравець В.П. Історія класичної зарубіжної педагогіки та шкільництва. Навчальний посібник для студентів педагогічного навчання. – Тернопіль, 1996.

Анотація

В статтє проанализированы этапы развития профессионального образования юристов Великой Британии с учетом исторических, социальных и общественных факторов, которые имели влияние на него. Характеризуются проблемы фундаментализации и дифференциации теоретического и практического этапа обучения юристов Великой Британии.

Свистунова Т.М.
Харківський державний педагогічний університет
імені Г.С.Сковороди

ВЗАЄМОДІЯ ШКОЛИ ТА РОДИНИ З ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ШКОЛЯРІВ

Постановка проблеми. У Комплексному плані заходів щодо розвитку

загальної середньої освіти в 1999 – 2012 роках зазначено про запровадження науково-популярних, навчально-виховних рубрик у засобах масової інформації з порадами для батьків і дітей з актуальних проблем виховання, освіти, розвитку, охорони здоров'я. Крім того, на Міністерство освіти і науки України та Академію педагогічних наук покладено систематично проводити науково-практичні і науково-методичні конференції, семінари, “круглі столи”, диспути з проблем родинного виховання. До стратегічних напрямків розвитку системи освіти віднесено створення при навчальних закладах просвітницьких центрів для популяризації знань з родинної педагогіки, досвіду взаємодії сім'ї та школи, виховання громадянського становлення особистості. Саме тому держава здійснює кроки щодо підтримки та захисту школи і сім'ї, як соціальних інститутів, які відповідають за виховання, навчання і розвиток дітей (програми “Українська родина”, “Соціальна підтримка сім'ї”, “Сім'я і діти”). Оскільки сучасні темпи розвитку цивілізації загострюють так звану проблему “батьків та дітей”, тобто ускладнюються питання взаємозв'язків поколінь, то саме взаємодія сім'ї та школи сприяє розв'язанню цього питання.

Аналіз останніх досліджень. У психолого-педагогічних дослідженнях останніх років розглядалися різноманітні аспекти взаємодії навчально-виховних закладів і родини, а також питання формування інформаційної культури людини. Безпосередньо питанню сутності інформаційної культури приділяється увага у працях А.П.Єршова, М.И.Жалдака, М.М.Левшина, Г.Г.Науменко. Формуванням інформаційної культури учнів та студентів займаються В.Д.Руденко, А.О.Саввін, А.Л.Столяревська. Що стосується праць з питань взаємодії навчального закладу і батьків, то цим питанням приділено також багато уваги в сучасній науково-педагогічній літературі. Роботі з батьками приділяється увага у працях Є.І.Рогова, І.Л.Вікторенко, В.М.Зінченко. Деяким аспектам родинного виховання присвячені роботи Л.В.Бутенко, В.Костіва, А.І.Корецької. Н.А.Бугасць, В.М.Білик займаються історичними питаннями взаємодії сім'ї та школи. Безпосередньо роботі вчителя інформатики з батьками належать публікації В.М.Бондаровської, Й.Я.Ривкінда. Аналізуючи й узагальнюючи останні дослідження і публікації у цій галузі, ми прийшли до висновку, що роботою вчителя інформатики з батьками по формуванню інформаційної культури школярів практично ніхто не займався, хоча достатньо актуальне питання про усунення комп'ютерної безграмотності серед дорослого населення, і зокрема серед батьків. . В основному, в літературі розглядаються питання про роботу класного керівника загальноосвітньої школи з батьками. Багато досліджень присвячено роботі з батьками дошкільників або учнів

молодших класів. Крім того, дуже мало науково – методичної літератури, яка б чітко сформулювала функції, методи та способи роботи педагога-інформатика з формування інформаційної культури школярів через взаємодію школи і сім'ї.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Враховуючи це, метою даної статті є а) розробка методичних рекомендацій для вчителів та батьків щодо допомоги своїм дітям у оволодінні комп'ютером; б) виявлення причин негативного та байдужого відношення батьків до формування інформаційної культури їх дітей.

Основна частина. Сучасний етап розвитку освіти характеризується досить швидким зменшенням інформаційного віку дитини. Діти, як найбільш активні громадяни нової ери інформаційних технологій, часто бувають першими в сім'ї, хто використовує нові засоби інформації. Саме тому потрібно ліквідувати відставання дітей та їх батьків, роз'яснювати, як комп'ютер може допомагати в повсякденності, які величезні можливості для навчально-пізнавальної діяльності дає Інтернет.

Нові інформаційні технології надають можливість для батьків та дітей витратити більш часу на сумісну освітню та пізнавальну діяльність. Тому ми пропонуємо батькам декілька основних правил, коли вони разом з дітьми сідають працювати за комп'ютер і опановують цілком нову галузь знань [1, 52].

1. Для більшості батьків комп'ютер має багато незрозумілих та складних приладів, тому у багатьох людей, хто стискається з комп'ютером існує страх. В таких випадках треба пам'ятати, що не потрібно досконально знати будову автомобіля для того, щоб керувати ним. Так само не потрібно і розуміти роботу всіх приладів комп'ютера, для того щоб працювати з ним.

2. Вивчення нових інформаційних технологій може бути об'єднане з повсякденним життям, наприклад, шукати в мережі Інтернет корисну інформацію, будь то рецепт приготування якогось блюда на вечерю, розклад руху автобусів чи поїздів, новини, або астрологічний прогноз на наступний день.

3. В кожній великій школі Америки працює Національна Асоціація батьків та вчителів. Одним з її завдань є організація "батьківських вечорів" чи "уїкендів", де батьки мають змогу вчитися користуватися комп'ютером [2]. В Україні такої можливості поки що нема, але завжди можна звернутися до вчителів, репетиторів, Інтернет-кафе, бібліотек, де є досвідчені фахівці, що вміють працювати з початківцями.

4. Якщо дитині подобаються комп'ютерні ігри, можна гратися разом з нею, але намагатися не показувати свою надмірну захопленість іграми. Дитина бере

приклад з дорослих, і якщо батько із задоволенням приймає участь у “комп’ютерній війні” і по три години на день втрачає на “знищення ворогів та стратегічно важливих об’єктів”, то занадто впевнено розраховувати, що син буде “подорожувати” по Ермітажу та музеям Санкт-Петербурга, вивчати клавіатурний тренажер або гратися з комп’ютером у шахи.

5. Ще одна важлива проблема з якими стискаються батьки – це проблема часу. Дуже часто діти декілька годин не відходять від монітора комп’ютера, що звичайно дуже шкідливо для їх здоров’я. Краще всього розраховувати розклад дня таким чином, щоб час, який відведений дитині на телевізійні передачі змінювався на роботу за комп’ютером. Дослідники США довели, що діти які захоплюються комп’ютерами, майже не дивляться телевізор[2]. Але обов’язково цьому повинна відводитися лише частина часу, і не треба забувати, що лише 75% батьків можуть сказати, яку кількість часу їх дитина витрачає на роботу за комп’ютером [3,73].

6. Щоб краще контролювати зміст інформації, якою цікавиться дитина, ніколи не розташовуйте комп’ютерне місце в її кімнаті. Комп’ютер повинен розміщуватись там, де до нього легко підійти будь-яким членам родини, легко подивитись зміст інформації та попросити роздрукувати ту інформацію, яка зацікавила батьків.

7. Для того, щоб дитина безпечно і комфортно почувала себе за комп’ютером, що підключений до мережі Інтернет, і батьки і вчителі повинні провести роз’яснювальну роботу не лише по техніці безпеки роботи з "комп’ютерним залізом", але й торкнутися аспектів етикету Інтернет-спілкування, питань особистої безпеки та норм поведінки.

Наприклад, робота учнів в Інтернет однієї з американських шкіл регламентується наступними вимогами [4]:

– учень повинен негайно повідомляти вчителю, батькам, або іншій дорослій людині, коли що-небудь його лякає чи здається страшним або погрозливим;

– ніколи не розповсюджувати особисту інформацію, таку як прізвище, адресу, номер телефону, назву та адресу школи, та інші відомості, що ідентифікують його, без дозволу дорослих;

– ніколи не зустрічатися з особою, знайомство з якою відбулося в Інтернеті. Інколи батьки мають право вирішувати можливо це, чи ні, а якщо можливо, зустрічатися лише в громадських місцях у супроводі дорослого;

– ніколи не відповідати на повідомлення, які мають нецензурні слова або погрози. В разі отримання такого повідомлення негайно довести до відома

вчителя чи батьків;

– ніколи не користуватися платними послугами Інтернет та не давати номери кредитних карток без відома та дозволу батьків.

Наступна інформація повинна бути в кожному класі інформатики, з нею повинні бути ознайомлені не лише учні до того, як почнуть працювати в мережі Інтернет, але і всі батьки, які завітають до класу інформатики.

Якщо це позитивно налаштовані батьки, то залучати їх до взаємодії можливо за допомогою різноманітних форм та методів роботи з ними. Але у практичній роботі ми стикаємося з деякими проблемами, і одна з них стійке негативне відношення батьків до нових інформаційних технологій. Саме тому батьки і приділяють більше уваги загальній культурі, а Інтернет для них досить далекий та віртуальний, і, на думку багатьох батьків, не в змозі вплинути на психічний розвиток їхньої дитини. На відміну від книг, журналів, теле-радіопередач та інших інформаційних джерел, які досконально досліджуються редакторами, Інтернет не має такої контролю, тому не треба вірити всьому, що там можна побачити та почути. Завжди треба розглядати джерело, з якого вилучена інформація та використовувати здоровий глузд при аналізі та оцінці інформації, яка зацікавила. Причини байдужого відношення батьків на вплив Інтернет-спілкування на наш погляд наступні: а) мнима віддаленість людини з якою спілкуєшся; б) відсутність конкретної особи (доброї чи поганої), яка є головною при Інтернет-спілкуванні; в) обманливе припущення, що всі дії дитини анонімні, хоча відомо, що спеціалісти володіють інструментами та засобами обчислення звідси, від кого та коли здійснилась передача інформації; г) думка, що світова мережа Інтернет – це велика віртуальна іграшка і як звичайна іграшка вона не містить в собі небезпеку. Перелічені причини розслабляють і дітей, і батьків, і вчителів. Тому деякі засоби он-лайн-спілкування мають віковий ценз і підкреслюють, що ними не можна користуватися дітям до 13 років. Якщо діти можуть цього не знати, або не звертати на це увагу, то вчителя, і тим паче батьки, повинні дбати про те, щоб дитина спілкувалася лише там, де небезпечно для її віку.

Джерело [2] наводить приклад по формуванню інформаційної культури школярів в США. Деякі батьки учнів початкової школи Согона (Каліфорнія) не мали можливості мати персональний комп'ютер вдома, однак вони розуміли наскільки важлива інформаційна культура для них та їх дітей. Це проблема мотивувала батьків просити школу надати їм комп'ютерний клас для навчання та оволодіння комп'ютерними навичками. Зараз проведення комп'ютерних занять покладається на батьків-спеціалістів у сфері інформаційних технологій,

які до того ж розробили свій сайт у мережі Інтернет на домашній сторінці школи. В рамках цієї програми передбачається декілька разів на тиждень проводити заняття з іншими батьками у комп'ютерному класі. Крім того в цьому сайті розміщується інформація про комп'ютерні заняття, корисна і цікава шкільна інформація, шкільні новини, а також забезпечується зв'язок з батьками інших шкіл країни.

Висновки. Можна впевнено сказати, що нові інформаційні технології спонукають людство до підвищеної уваги до морального виховання людини, і саме ця проблема потребує подальшого розвитку у психолого-педагогічних науках. Крім того треба відзначити що подальша робота з батьками по підвищенню інформаційної культури учнів потребує створення різноманітних і ефективних форм та методів взаємодії навчального закладу та сім'ї.

Таким чином, проведені дослідження дають підставу зробити наступні висновки:

1) більшість батьків з задоволенням залучаються до тісного співробітництва з навчальними закладами, тому вчителю інформатики потрібна методична допомога по роботі з батьками;

2) досліджуючи ставлення батьків до нових інформаційних технологій, можна підібрати оптимальні методи та способи взаємодії батьків і навчального закладу, що обов'язково відобразиться на учнях і дозволить в свою чергу підвищити їх інформаційну культуру;

3) інформаційні технології розкривають величезні перспективи розвитку здібностей дитини, але одночасно ці технології створюють нові проблеми виховання дитини та збереження її здоров'я [5], і розуміння цього дозволить і батькам і вчителям допомогти дітям у правильному виборі інтересів, уподобань та прагнень.

Використана література

1. Свистунова Т.М. Нові напрямки освіти батьків з формування інформаційної культури дітей. – Стратегічні напрямки реформування системи освіти (матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції "Наука і освіта '2004"). – Дніпропетровськ, 2004. – Т. 40. – С.52-54.

2. What's At Stake?—Why Computers Matter to Your Child [Електронний ресурс]; – Режим доступу <http://www.childrenspartnership.org/pub/>- Загл. с экрана.

3. Гончаров А.И., Свистунова Т.Н. Взаимодействие учебного заведения и семьи по развитию информационной культуры учеников как один из аспектов развития личности в школьном образовании. – Развитие личности в дошкольном и школьном образовании: опыт, проблемы, перспективы (материалы Международной научно-практической конференции). – Белгород, 2003. – Ч. I – С. 72-74.

4. Web Safety. Positive Benefits for Your Child [Електронний ресурс]; – Режим доступу <http://www.npin.org> – Загл. с экрана.

5. Бондаровська В.М. Діти та нові інформаційні технології: позитивні та негативні наслідки

нової культури людського життя. // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. – № 1. – С. 49-52.

Анотація

Современные темпы развития цивилизации обостряют такназываемую проблему «отцов и детей», т.е. возникают вопросы взаимосвязи поколений. В данной статье рассматривается проблема формирования информационной культуры школьников через взаимодействие школы и семьи, что на наш взгляд может способствовать решению этой проблемы.

Смалько О.А.

Кам'янець-Подільський державний університет

**ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ
СУЧАСНИХ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Загальна постановка проблеми. В умовах формування суспільства сервісу і знань, створення конкурентоспроможної зони вищої освіти актуальними стають проблеми впровадження інноваційних підходів до змісту та організації навчання. Одним із напрямків вдосконалення освітнього процесу є широке розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій і на базі цього створення сфери дистанційної освіти.

Метою статті є розглянути основні принципи побудови систем дистанційного навчання, проаналізувати сучасні тенденції їх розвитку, форми організації навчання на відстані, деякі методичні і психологічні аспекти створення матеріалів для дистанційного навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями організації і психолого-дидактичної підтримки дистанційної освіти, навчання через Інтернет в наш час займається багато вчених, наприклад, [1]-[4], адже це технологія найближчого майбутнього, в якій вбачається багато переваг, і яка вже тепер має позитивні результати.

Простежуючи історію розвитку дистанційної форми навчання, що постійно змінюється внаслідок вдосконалення технічних засобів і нововведень у технологіях навчання: починалась з розповсюдження друкованих засобів, пізніше супроводжувалась використанням засобів інтерактивного телебачення, аудіо- і відеозаписів, CD-дисків, а тепер з використанням DVD-технологій, Web-конференцій, можливостей Інтернет і послуг компаній супутникового зв'язку, можна помітити різноманіття моделей та дидактичних форм її організації – без фізичної присутності викладача, з епізодичним втручанням викладачів-консультантів, резидентне навчання, прогресивне розподілене навчання, з використанням кур'єрів (звісно при переміщенні на невеликі